

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและจากแบบสอบถาม โดยแยกเสนอผลการวิจัยเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและหลักเกณฑ์ในการทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทย

ตอนที่ ๒ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีทำบัตรรายการ และรายละเอียดในการลงรายการบัตรหนังสือชุดภาษาไทย

ตอนที่ ๓ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะในการทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทย

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ ผู้วิจัย เสนอตามโครงร่างดังกล่าวข้างต้น

ตอนที่ ๑

นโยบายและหลักเกณฑ์ในการทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทย

ผลของการวิจัยพบว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยและหอสมุดแห่งชาติรวม ๑๒ แห่งในประเทศไทยนั้นได้มีการกำหนดนโยบาย และหลักเกณฑ์ในการทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทยแตกต่างกัน และใช้หลักเกณฑ์การทำบัตรรายการต่างกันด้วย

ตารางที่ ๑ แสดงหนังสือคู่มือ การทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทยที่ห้องสมุดใช้

คู่มือการทำบัตร รายการหนังสือ ชุดภาษาไทย	หนังสือภาษาไทย		หนังสือภาษาต่างประเทศ		อื่น ๆ
	หลักเกณฑ์การทำบัตร รายการหนังสือภาษาไทย ของสุทธิลักษณ์ อำนวยวงศ์ พ.ศ. ๒๕๑๐	หลักเกณฑ์การทำบัตร รายการหนังสือภาษาไทย ของสุวัฒน์ ส่องแสงจันทร์ พ.ศ. ๒๕๒๑	เลขหมู่และบัตรหลัก สำหรับหนังสือภาษา ไทยของอัมพร ทิษะระ พ.ศ. ๒๕๑๒	Anglo-American Cataloguing Rules 1967 (AACR 1)	
ห้องสมุด					
เกษตรศาสตร์	x			x	
ขอนแก่น	x		x		x
จุฬา	x		x	x	
เชียงใหม่	x		x		x
ธรรมศาสตร์	x				x
ประสานมิตร	x	x	x	x	
มทิดล	x	x	x		x
รามคำแหง	x			x	
ศิลปากร	x				x
สงขลานครินทร์	x			x	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑ แสดงหนังสือ คู่มือ การทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทยที่ห้องสมุดใช้ (ต่อ)

คู่มือการทำบัตร รายการหนังสือ ชุดภาษาไทย	หนังสือภาษาไทย		หนังสือภาษาต่างประเทศ			
	หลักเกณฑ์การทำบัตร รายการหนังสือภาษาไทย ของสุทธิลักษณ์ อำนวยวงศ์ พ.ศ. ๒๕๑๐	หลักเกณฑ์การทำบัตร รายการหนังสือภาษาไทย ของสุทัศน์ สองแสงจันทร์ พ.ศ. ๒๕๒๑	เลขหมู่และบัตรหลัก สำหรับหนังสือภาษา ไทยของอัมพร ทีละระ พ.ศ. ๒๕๑๒	Anglo-American Cataloguing Rules 1967 (AACR 1)	Anglo-American Cataloguing Rules 1978 ZAACR 2)	อื่น ๆ
ห้องสมุด						
สำนักบรรณสารการ พัฒนา					x	
หอสมุดแห่งชาติ	x			x	x	
จำนวน	๑๑	๒	๔	๖	๑๐	๒
ร้อยละ	๔๑.๖๗	๑๖.๖๗	๔๑.๖๗	๕๐	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗

หมายเหตุ

ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

N = 12

จากตารางที่ ๑ แสดงให้เห็นว่า หนังสือคู่มือ การทำบัตรรายการหนังสือ
ชุดภาษาไทยที่เป็นหนังสือภาษาไทยที่ห้องสมุดส่วนใหญ่ จำนวน ๑๑ แห่งใช้ คือ "หลักเกณฑ์
การทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทยฉบับสมบูรณ์และตัวอย่างบัตร" ของสุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์
รองลงมาใช้ "เลขหมู่และบัตรหลักสำหรับหนังสือภาษาไทย" ของอัมพร ติยะระ จำนวน
๕ แห่ง และมีห้องสมุด ๒ แห่งที่ใช้ "หลักเกณฑ์การทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย"
ของสุทัศน์ ส่องแสงจันทร์ ส่วนสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ใช้หนังสือภาษาไทย
เล่มอื่นเป็นคู่มือ ในการทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทย คือ "วิชาบรรณารักษศาสตร์"
ของรศ.จวน อินทรกำแหง

สำหรับหนังสือหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทยที่เป็นหนังสือภาษา
ต่างประเทศ ที่ห้องสมุดส่วนใหญ่จำนวน ๑๐ แห่งใช้ คือ "หลักเกณฑ์การทำบัตรรายการแบบ
แองโกล-อเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๒ (AACR 2)" ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการ
ฉบับล่าสุดในวิชาบรรณารักษศาสตร์ และถือเป็นหลักเกณฑ์มาตรฐานสากลในการทำบัตรราย-
การ รองลงมาจำนวน ๖ แห่งใช้ "หลักเกณฑ์การทำบัตรรายการแบบแองโกล-อเมริกัน
ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๑ (AACR 1)" ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการฉบับมาตรฐานสากล
ฉบับแรก ส่วนกองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล ใช้หนังสือคู่มือ การทำบัตรรายการ
ภาษาต่างประเทศเล่มอื่น ๆ คือใช้

๑. The Concise AACR 2. London: The Library Association, 1981.
๒. Hunter, Eric J. and Fox, Nicholas J. Examples Illustrating AACR 2. London: Library Association, 1980.
๓. Maxwell, Margaret. Handbook for AACR 2. Chicago: American Library Association, 1980.

เป็นที่น่าสังเกตว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่จะใช้หนังสือคู่มือ การทำบัตรรายการทั้ง
ที่เป็นหนังสือภาษาไทย และหนังสือภาษาต่างประเทศตั้งแต่ ๒ เล่มขึ้นไปในการทำบัตร
รายการหนังสือชุดภาษาไทย แต่ห้องสมุดสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร-
ศาสตร์ ใช้หลักเกณฑ์การทำบัตรรายการแบบแองโกล-อเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๒ เพียงเล่มเดียว
ส่วนกองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล ใช้หนังสือคู่มือ การทำบัตรรายการมากที่สุดถึง ๗ เล่ม
และรองลงมาคือ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ใช้ ๕ เล่ม

ตารางที่ ๒ นโยบายในการทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทย

ห้องสมุด	นโยบาย	แบบที่ ๑	แบบที่ ๒	แบบที่ ๓	อื่น ๆ
เกษตรศาสตร์			X		
ขอนแก่น			X		
จุฬา			X		
เชียงใหม่		X			
ธรรมศาสตร์		X	X		
ประสานมิตร			X		
มหิดล			X		
รามคำแหง		X			X
ศิลปากร				X	
สงขลานครินทร์		X		X	
สำนักบรรณสารการพัฒนา			X		
หอสมุดแห่งชาติ			X		
จำนวน		๔	๘	๒	๑
ร้อยละ		๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	๑๖.๖๗	๘.๓๓

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ N = 12

แบบที่ ๑ ใช้ชื่อชุด (series title) ลงรายการชื่อเรื่อง (title area) ทำสารบัญ แล้วทำบัตรเพิ่มชื่อเรื่องเฉพาะเล่ม (ตัวอย่างบัตรที่ ๔)

แบบที่ ๒ ทำบัตรรายการเฉพาะเล่ม (ตัวอย่างบัตรที่ ๑) และทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด (ตัวอย่างบัตรที่ ๒)

แบบที่ ๓ ทำบัตรรายการเฉพาะเล่ม (ตัวอย่างบัตรที่ ๑) ทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด (ตัวอย่างบัตรที่ ๒) และทำบัตรรวมหนังสือชุด (ตัวอย่างบัตรที่ ๓)

บัตรที่ ๑-๔ โปรดดูหน้า ๔๒-๔๓ ภาคผนวก ก.

จากตารางที่ ๒ แสดงให้เห็นว่า นโยบายในการทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทย โดยทำบัตรรายการเฉพาะเล่ม และทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด (แบบที่ ๒) ได้รับความนิยมมากที่สุด ห้องสมุดที่เลือกปฏิบัติ ได้แก่ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันวิจัยพัฒนาบริหารศาสตร์ และหอสมุดแห่งชาติ ซึ่งผลการวิจัยส่วนนี้จะสอดคล้องกับผลการวิจัยจาก ตารางที่ ๑ คือ ห้องสมุดส่วนใหญ่ใช้ "หลักเกณฑ์การทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทยฉบับสมบูรณ์ และตัวอย่างบัตร" ของสุทธิลักษณ์ อ่ำพันธุ์ ซึ่ง เป็นวิธีทำบัตรรายการแบบนี้ เป็นคู่มือในการทำ บัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทย

ส่วนนโยบายในการทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทย โดยใช้ชื่อหนังสือชุดลงใน รายการชื่อเรื่อง ทำสารบัญให้กับชื่อเรื่องเฉพาะเล่ม แล้วทำบัตรเพิ่มชื่อเรื่องเฉพาะเล่ม (แบบที่ ๑) ได้รับความเลื่อมใสใจมากที่สุด ได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และกองห้องสมุด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ สำหรับนโยบายในการทำบัตรรายการหนังสือชุด ภาษาไทยโดยการทำบัตรรายการเฉพาะเล่ม ทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด และทำบัตรรวมหนังสือชุด (แบบที่ ๓) ได้รับความเลื่อมใสใจน้อยที่สุด ได้แก่ แผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขต วังท่าพระ และกองห้องสมุด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เป็นที่น่า สังเกตว่า สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์นั้น มีนโยบายในการจัดทำบัตรรายการ หนังสือชุดภาษาไทย โดยใช้ชื่อหนังสือชุดลงรายการชื่อเรื่อง ทำสารบัญ แล้วทำบัตรเพิ่ม ชื่อเรื่องเฉพาะเล่ม (แบบที่ ๑) กับทำบัตรรายการเฉพาะเล่ม และทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด (แบบที่ ๒) ส่วนกองห้องสมุด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จะทำบัตรรายการหนังสือชุด โดยใช้ชื่อหนังสือชุดลงรายการชื่อเรื่อง ทำสารบัญ แล้วทำบัตรเพิ่มชื่อเรื่องเฉพาะเล่ม (แบบที่ ๑) กับทำบัตรรายการเฉพาะเล่ม ทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด และทำบัตรรวม หนังสือชุด และทำบัตรรวมหนังสือชุด (แบบที่ ๓) สำหรับสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย- รามคำแหงนั้น นอกจากมีนโยบายตามแบบที่ ๑ แล้วยังจัดทำบัตรรายการเฉพาะเล่มแบบตัวอย่าง บัตรที่ ๑ แต่ไม่ได้ทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุดแบบตัวอย่างบัตรที่ ๒ ยกเว้นเฉพาะหนังสือชุดของ สถาบันการศึกษา และหนังสือชุดทางพุทธศาสนา เท่านั้น

ตารางที่ ๓ นโยบายในการทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด (Series card) ภาษาไทย

ทำบัตรเพิ่มชื่อ ห้องสมุด	หนังสือชุด ภาษาไทย ทุกชื่อชุด	หนังสือชุด ของหน่วย ราชการ	หนังสือชุด ของ สมาคมฯ	หนังสือชุด ของสถาบัน การศึกษา	หนังสือชุด ของ สำนักพิมพ์	หนังสือชุด สำหรับ เด็ก	หนังสือชุด ที่เป็น นวนิยาย	หนังสือชุด ที่เป็น เรื่องสั้น	อื่น ๆ
เกษตรศาสตร์									X
ขอนแก่น		X	X	X					
จุฬาลงกรณ์		X		X					
เชียงใหม่									
ธรรมศาสตร์		X	X	X					X
ประสานมิตร		X	X	X	X	X			
มหิดล		X	X	X	X				X
รามคำแหง				X					X
ศิลปากร									X
สงขลานครินทร์	X	X	X	X	X	X	X	X	
สำนักบรรณสารการทูตนา	X	X	X	X	X	X	X	X	
หอสมุดแห่งชาติ		X	X	XX	X	X	X		
จำนวน	๒	๘	๗	๔	๔	๔	๓	๒	๕
ร้อยละ	๑๖.๖๗	๖๖.๖๗	๕๘.๓๓	๓๓	๔๑.๖๗	๓๓.๓๓	๒๕	๑๖.๖๗	๕๑.๖๗

หมายเหตุ

ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

N = 12

จากตารางที่ ๓ แสดงให้เห็นว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่มีนโยบายในการจะจัดทำบัตร
 เพิ่มชื่อหนังสือชุดภาษาไทยเหมือนกัน คือ เมื่อทำบัตรรายการของหนังสือในชุดแต่ละ เล่มแล้ว จะ
 พิจารณา เลือกทำบัตร เพิ่มชื่อหนังสือชุด เฉพาะหนังสือชุดของสถาบันการศึกษา รองลงมาคือ
 หนังสือชุดของหน่วยราชการ หนังสือชุดของสมาคม หนังสือชุดของสำนักพิมพ์ หนังสือชุดสำหรับ
 เด็ก และหนังสือชุดที่เป็นนวนิยาย ตามลำดับ มีห้องสมุด ๒ แห่ง ได้แก่ กองห้องสมุด
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิต
 พัฒนบริหารศาสตร์ มีนโยบายจัดทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุดภาษาไทยทุกชื่อชุด เป็นที่น่าสังเกตว่า
 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ไม่มีนโยบายในการจัดทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุดภาษาไทย
 ประเภทใดเลย

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีนโยบายที่จะจัดทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด
 เฉพาะหนังสือชุดที่ห้องสมุดพิจารณาเห็นว่า มีประโยชน์ต่อผู้ใช้ เท่านั้น สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัย
 อรรถศาสตร์นอกจากจะทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุดของหน่วยราชการ หนังสือชุดของสมาคม
 และหนังสือชุดของสถาบันการศึกษาแล้ว ยังจัดทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุดที่เน้นทางด้านวิชาการ
 และมีการจัดทำออกมาติดต่อกัน และมีชื่อชุดที่รู้จักกันแพร่หลาย กองห้องสมุด มหาวิทยาลัย-
 มหิดล นอกจากจะมีนโยบายจัดทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุดของหน่วยราชการ หนังสือชุดของสมาคม
 ทางด้านการแพทย์ เช่น สมาคมแพทย์ระบบทางเดินอาหารแห่งประเทศไทย สมาคม โสต
 คอ นาสิก แพทย์แห่งประเทศไทย เป็นต้น หนังสือชุดของสถาบันการศึกษา และหนังสือชุด
 ของสำนักพิมพ์แล้ว ยังพิจารณา เลือกทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุดที่เห็นว่า มีประโยชน์ต่อผู้ใช้ด้วย
 สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีนโยบายที่จะจัดทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด เฉพาะ
 หนังสือชุดของสถาบันการศึกษา และหนังสือชุดทางพุทธศาสนาเท่านั้น แผนกห้องสมุด
 มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ มีนโยบายในการจัดทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด
 ทุกประเภท ยกเว้น หนังสือชุดของสำนักพิมพ์ที่ไม่ระบุ สาขาวิชา ส่วนหอสมุดแห่งชาตินั้น
 จะจัดทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุดทุกประเภทยกเว้นหนังสือชุดที่เป็นเรื่องสั้น

ตารางที่ ๔ แสดงนโยบายในการจัดทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด (series card)
ภาษาไทยที่อยู่ในชุดเดียวกัน

ทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด	ทุกชื่อ เรื่อง	เลือกทำบางชื่อ	อื่น ๆ
ห้องสมุด			
เกษตรศาสตร์	X		
ขอนแก่น	X		
จุฬา	X		
เชียงใหม่			
ธรรมศาสตร์	X		
ประสานมิตร	X		
มหิดล	X		
รามคำแหง			X
ศิลปากร	X		
สงขลานครินทร์	X		
สำนักบรรณสารการพัฒนา	X		
หอสมุดแห่งชาติ	X		
จำนวน	๑๐	-	๑
ร้อยละ	๘๓.๓๓	-	๘.๓๓

จากตารางที่ ๔ แสดงให้เห็นว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่จำนวน ๑๐ แห่ง มีนโยบายในการจัดทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุดภาษาไทยที่อยู่ในชุดเดียวกันทุกชื่อเรื่อง ไม่มีห้องสมุดใดเลยที่จะเลือกทำบัตรเพิ่มเฉพาะบางชื่อในชุดนั้น ๆ ส่วนสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง จะทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุดภาษาไทยทุกชื่อเรื่องที่ลงรายการบัตร โดยใช้ชื่อหนังสือชุดลงรายการชื่อเรื่อง และทำสารบาญให้กับชื่อเรื่องเฉพาะเล่ม ตลอดจนหนังสือชุดที่สำคัญซึ่งมีชื่อชุดแตกต่างจากชื่อเรื่องมาก เป็นที่น่าสังเกตคือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งไม่ตอบแบบสอบถามข้อนี้ ซึ่งจะสอดคล้องกับผลการวิจัยจากตารางที่ ๓ ที่ว่า ห้องสมุดแห่งนี้ไม่มีนโยบายในการจัดทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุดภาษาไทยประเภทใดเลย

ตอนที่ ๒

วิธีทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทยและรายละเอียดในการลงรายการบัตร

วิธีทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทย

จากหลักเกณฑ์การลงรายการบัตรหนังสือชุดภาษาไทย เล่มต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยทำการศึกษารูปได้ว่า วิธีการทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทยนั้นสามารถพิจารณาเลือกทำบัตรรายการได้ ๕ วิธี ดังนี้

๑. ทำบัตรหลักและลงชื่อหนังสือชุดในรายการชื่อหนังสือชุด
๒. ทำบัตรหลักแต่ไม่ลงชื่อหนังสือชุดในรายการชื่อหนังสือชุด
๓. ทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด
๔. ไม่ทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด
๕. ทำบัตรรวมหนังสือชุด

ตารางที่ ๕ แสดงวิธีทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทย ซึ่งข้อมูลส่วนนี้ผู้วิจัยได้เลือกหนังสือชุดภาษาไทยจำนวน ๗๐ ชุด ที่มีอยู่ในหอสมุดแห่งชาติและหอสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครรวม ๔ แห่ง เป็นกลุ่มประชากร (ตั้งรายชื่อหนังสือชุดทั้งหมดที่มีอยู่ในหอสมุดแห่งชาติและหอสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ในหน้า ๑๐๘-๑๓๕ ภาคผนวก ข.)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๕ แสดงวิธีทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทย

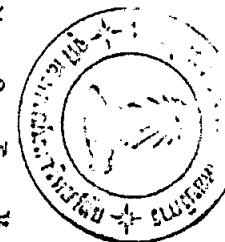
ห้องสมุด	วิธีทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทย		๑		๒		๓		๔		๕		N
	ทำบัตรหลักและลงชื่อหนังสือชุดในรายการชื่อหนังสือชุด	ทำบัตรหลักแต่ไม่ลงชื่อหนังสือชุดในรายการชื่อหนังสือชุด	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
เกษตรศาสตร์	๖๑	๙๘.๓๙	๑	๑.๖๑	๓๑	๕๐.๐๐	๓๑	๕๐.๐๐	-	-	-	-	๖๒
ขอนแก่น	๖๘	๑๐๐.๐๐	-	-	๔๕	๖๖.๑๘	๒๓	๓๓.๘๒	-	-	-	-	๖๘
จุฬา	๖๓	๙๖.๙๒	๒	๓.๐๘	๓๑	๔๗.๖๙	๓๔	๕๖.๓๑	-	-	-	-	๖๕
เชียงใหม่	๗๐	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๗๐	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๗๐
ธรรมศาสตร์	๖๖	๙๘.๕๑	๑	๑.๕๑	๕๖	๘๓.๕๘	๑๑	๑๖.๙๒	-	-	-	-	๖๗
ประสานมิตร	๕๘	๑๐๐.๐๐	-	-	๔๗	๘๑.๐๓	๑๑	๑๘.๙๗	-	-	-	-	๕๘
มทิดล	๑๙	๙๕.๐๐	๑	๕.๐๐	๑๘	๙๐.๐๐	๒	๑๐.๐๐	-	-	-	-	๒๐
รามคำแหง	๔๕	๙๗.๘๓	๑	๒.๑๗	๗	๑๕.๖๒	๓๗	๘๐.๒๑	-	-	-	-	๔๖
ศิลปากร	๕๓	๙๘.๑๕	๑	๑.๘๕	๓๓	๖๑.๑๑	๒๑	๓๘.๐๔	-	-	-	-	๕๔
สงขลานครินทร์	๒๐	๑๐๐.๐๐	-	-	๑๙	๙๕.๐๐	๑	๕.๐๐	-	-	-	-	๒๐
สำนักบรรณสารการพัฒนา	๓๘	๙๐.๙๘	๔	๙.๐๒	๓๔	๘๐.๙๘	๒	๕.๐๒	-	-	-	-	๔๒
หอสมุดแห่งชาติ	๕๙	๙๘.๓๓	๑	๑.๖๗	๕๒	๘๖.๖๗	๖	๑๐.๐๐	-	-	-	-	๖๐

หมายเหตุ

ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

1 + 2 = N

3 + 4 = N

จากตารางที่ ๔ แสดงให้เห็นว่า ในการทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทยที่มีอยู่ในห้องสมุดนั้น ห้องสมุดทั้ง ๑๒ แห่งปฏิบัติ ๓ วิธี คือ ๑. ทำบัตรหลักและลงชื่อหนังสือชุดในรายการชื่อหนังสือชุดหรือทำบัตรหลักแต่ไม่ลงชื่อหนังสือชุดในรายการชื่อหนังสือชุด ๒. ทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด หรือไม่ทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด และ ๓. ทำบัตรรวมหนังสือชุด ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าห้องสมุดส่วนใหญ่จะทำบัตรหลักให้กับหนังสือชุดภาษาไทย และลงชื่อหนังสือชุดในรายการชื่อหนังสือชุด และทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุดด้วย (ซึ่งผลการวิจัยนี้จะสอดคล้องกับผลการวิจัยจากตารางที่ ๒ ซึ่งแสดงนโยบายในการทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทยว่าห้องสมุดส่วนใหญ่มีนโยบายจัดทำบัตรรายการ เฉพาะเล่ม และทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด) รองลงมา คือ จะทำบัตรหลักและลงชื่อหนังสือชุดในรายการชื่อหนังสือชุดแต่ไม่ทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด ส่วนการทำบัตรหลักแต่ไม่ลงชื่อหนังสือชุดในรายการชื่อหนังสือชุดนั้นจะปฏิบัติกันน้อยมาก มีห้องสมุด ๔ แห่ง ได้แก่ หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร และกองห้องสมุด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จะไม่ทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทยด้วยวิธีนี้เลย เป็นที่น่าสังเกตว่าไม่มีห้องสมุดแห่งใดจัดทำบัตรรวมหนังสือชุดเลยทั้งที่ผลการวิจัยจากตารางที่ ๒ แสดงให้เห็นว่า ห้องสมุด ๒ แห่ง คือ แผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ และกองห้องสมุด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีนโยบายในการจัดทำบัตรรายการ เฉพาะเล่ม ทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด และทำบัตรรวมหนังสือชุด

ห้องสมุด ๔ แห่ง ได้แก่ หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร และกองห้องสมุด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ซึ่งจะทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทยทุกชื่อชุดที่มีในห้องสมุดโดยการทำบัตรหลัก และลงชื่อหนังสือชุดในรายการชื่อหนังสือชุด ห้องสมุดที่นิยมทำบัตรหลักแต่ไม่ลงชื่อหนังสือชุดในรายการชื่อหนังสือชุดมากที่สุดคือ สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ รองลงมาคือ หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดที่นิยมทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุดให้กับหนังสือชุดภาษาไทยที่ทำบัตรหลักและลงชื่อหนังสือชุดในรายการชื่อหนังสือชุดมากที่สุด คือ กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

รองลงมา คือ กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล ส่วนการใช้วิธีทำบัตรหลักและลงชื่อหนังสือชุด
ในรายการชื่อหนังสือชุดแต่ไม่ทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุดนั้น สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัย เชียงใหม่
จะไม่ทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุดเลย ซึ่งผลการวิจัยนี้จะสอดคล้องกับผลการวิจัยจากตารางที่ ๓
และตารางที่ ๔ ซึ่งแสดงนโยบายในการจัดทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด

รายละเอียดในการลงรายการบัตรหนังสือชุดภาษาไทย

การวิเคราะห์ผลการวิจัย เกี่ยวกับรายละเอียดในการลงรายการบัตรหนังสือชุด
ภาษาไทยนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์จากหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการแบบแองโกล-อเมริกัน
ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๒ และจากการที่ผู้วิจัยได้สำรวจบัตรหลัก และบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุดของหนังสือ
ชุดภาษาไทยที่หอสมุดแห่งชาติ และห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครรวม ๔ แห่ง
ได้จัดทำไว้สำหรับบริการแก่ผู้ใช้ห้องสมุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๖ วิธีลงรายการหลักในบัตรหลอของหนังสือชุดภาษาไทย

ห้องสมุด	ลงรายการหลักด้วย	ชื่อผู้แต่งที่เป็นบุคคล	ชื่อหน่วยราชการ	ชื่อสมาคมฯ	ชื่อสถาบันการศึกษา	ชื่อสำนักพิมพ์หรือผู้จัดพิมพ์	ชื่อหนังสือ	ชื่อหนังสือชุด	อื่น ๆ
เกษตรศาสตร์			X	X	X				
ขอนแก่น	X						X		
จุฬา	X	X	X	X	X		X	X	
เชียงใหม่	X							X	
ธรรมศาสตร์	X	X	X	X	X	X	X	X	
ประสานมิตร	X	X	X	X	X		X		
มหิดล	X	X	X	X	X	X	X	X	
รามคำแหง	X	X	X	X	X		X		
ศิลปากร	X	X	X	X	X		X		
สงขลานครินทร์	X	X	X	X	X		X		
สำนักบรรณสารการพัฒนา	X	X	X	X	X		X		
หอสมุดแห่งชาติ	X	X	X	X	X		X		
จำนวน		๑๑	๑๐	๑๐	๑๐	๘	๑๐	๔	-
ร้อยละ		๘๑.๖๗	๘๓.๓๓	๘๓.๓๓	๘๓.๓๓	๖๖.๖๗	๘๓.๓๓	๓๓.๓๓	-

หมายเหตุ

เลือกตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

N = 12

N = 12

จากตารางที่ ๖ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่ จำนวน ๑๑ แห่ง ยกเว้น สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จะพิจารณาลงรายการหลักในบัตรหลักของหนังสือชุดภาษาไทยด้วยชื่อผู้แต่ง รองลงมา คือ จะพิจารณาลงรายการหลักด้วยชื่อหนังสือ สำหรับหนังสือชุดที่ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง และลงรายการหลักด้วยชื่อนิติบุคคล ซึ่งได้แก่ ชื่อหน่วยราชการ ชื่อสมาคมฯ และชื่อสถาบันการศึกษา ห้องสมุดจำนวน ๘ แห่ง คือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง แผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และหอสมุดแห่งชาติ พิจารณาลงรายการหลักด้วยชื่อ สำนักพิมพ์ หรือผู้จัดพิมพ์ ส่วนการลงรายการหลักด้วยชื่อหนังสือชุด (series title) นั้นจะพิจารณาลงรายการกันน้อยมาก มีห้องสมุดเพียง ๔ แห่ง ได้แก่ หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และกองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล

รายการหลักในบัตรหลักของหนังสือชุดภาษาไทยที่สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และกองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล พิจารณาลงในบัตร ได้แก่ ชื่อผู้แต่ง ชื่อหน่วยราชการ ชื่อสมาคมฯ ชื่อสถาบันการศึกษา ชื่อสำนักพิมพ์หรือผู้จัดพิมพ์ ชื่อหนังสือ และชื่อหนังสือชุด มีห้องสมุด จำนวน ๖ แห่ง ที่พิจารณาลงรายการหลักด้วยรายการที่กำหนดให้เกือบทุกรายการ ยกเว้นชื่อหนังสือชุดเท่านั้น ได้แก่ สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนศาสตร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง แผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และหอสมุดแห่งชาติ เป็นที่น่าสังเกตว่าสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ลงรายการหลักในบัตรหลักของหนังสือชุดภาษาไทยด้วยชื่อผู้แต่ง เป็นนิติบุคคลเพียงอย่างเดียว

ตารางที่ ๗ แสดงการลงรายการชื่อเรื่องในบัตรหลักสำหรับหนังสือชุดที่มีชื่อชุด
อยู่ร่วมกับชื่อเรื่องในหน้าปกใน (โปรดดูตัวอย่างในหน้า ๑๐๔ - ๑๐๕
ภาคผนวก ก.)

ห้องสมุด	ลงรายการชื่อเรื่องในบัตรหลักโดย	ลงรายการชื่อเรื่องเฉพาะชื่อเรื่อง แยกชื่อชุดไปลงในรายการชื่อหนังสือชุด	ลงชื่อเรื่องตามที่ปรากฏในหนังสือ	อื่น ๆ
	เกษตรศาสตร์	X		
	ขอนแก่น	X		
	จุฬา	X		
	เชียงใหม่	X		
	ธรรมศาสตร์	X		
	ประสานมิตร	X		
	มทิดล	X		
	รามคำแหง	X		X
	ศิลปากร	X		
	สงขลานครินทร์	X		
	สำนักบรรณสารการพัฒนา	X		
	หอสมุดแห่งชาติ	X		
	จำนวน	๑๒	-	๑
	ร้อยละ	๑๐๐	-	๘.๓๓

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ N = 12

จากตารางที่ ๗ แสดงให้เห็นว่า ห้องสมุดทั้ง ๑๒ แห่งจะพิจารณาลงรายการชื่อเรื่องในบัตรหลักสำหรับหนังสือชุดภาษาไทยที่มีชื่อชุดอยู่ร่วมกับชื่อเรื่องในหน้าปกใน โดยวิธีลงรายการเฉพาะชื่อเรื่อง แยกชื่อชุดไปลงในรายการชื่อหนังสือชุด ไม่มีห้องสมุดแห่งใดเลยที่จะลงชื่อเรื่องตามที่ปรากฏในหนังสือ สำหรับสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง จะพิจารณาทำบัตรหลัก ๒ แบบ คือลงรายการชื่อเรื่องเฉพาะชื่อเรื่องแยกชื่อชุดไปลงในรายการชื่อหนังสือชุด และจะพิจารณาลงรายการเฉพาะชื่อเรื่องเท่านั้น

ตารางที่ ๘ การลงรายละเอียดของรายการชื่อหนังสือชุด (series area) ในบัตรหลัก

ห้องสมุด	รายละเอียดที่ลงในรายการชื่อหนังสือชุด	ชื่อหนังสือชุด	ชื่อหนังสือชุดที่เหมือนกันในภาษาอื่น	ผู้จัดทำหนังสือชุด	เลขประจำหนังสือชุดสากล	เล่มที่หรือลำดับที่	วัน . เดือน . ปี	ชื่อชุดรอง	อื่น ๆ
	เกษตรศาสตร์	X				X			
	ขอนแก่น	X		X	X	X			
	จุฬา	X		X		X		X	
	เชียงใหม่	X	X	X	X	X		X	
	ธรรมศาสตร์	X				X		X	
	ประสานมิตร	X							
	มหิดล	X	X	X	X	X		X	X
	รามคำแหง	X	X			X			
	ศิลปากร	X				X		X	
	สงขลานครินทร์	X	X	X		X		X	
	สำนักบรรณสารการพัฒนา	X				X			
	หอสมุดแห่งชาติ	X		X		X			
	จำนวน	๑๒	๔	๖	๓	๑๑	-	๖	๑
	ร้อยละ	๑๐๐	๓๓.๓๓	๕๐	๒๕	๙๑.๖๗	-	๕๐	๘.๓๓

หมายเหตุ

เลือกตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

N = 12

จากตารางที่ ๔ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ห้องสมุดทั้ง ๑๒ แห่ง จะลงรายละเอียดของรายการชื่อหนังสือชุดในบัตรหลักเหมือนกัน คือ ชื่อหนังสือชุด รองลงมา ห้องสมุดจำนวน ๑๑ แห่ง ยกเว้นสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร จะลงรายละเอียดเกี่ยวกับเล่มที่หรือลำดับที่ของหนังสือชุด สำหรับรายละเอียดที่พิจารณาในรายการชื่อหนังสือชุดน้อยมาก คือ เลขประจำหนังสือชุดสากล (ISSN of series) ซึ่งมีเพียง ๓ แห่ง ได้แก่ หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และกองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นที่น่าสังเกตว่าห้องสมุด จำนวน ๒ แห่ง คือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และกองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล พิจารณาลงรายละเอียดของรายการชื่อหนังสือชุดในบัตรหลัก ใกล้เคียงกับหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการแบบแองโกล-อเมริกัน มากที่สุด ได้แก่ ลงรายการด้วยชื่อหนังสือชุดที่เหมือนกันในภาษาอื่น ผู้จัดทำหนังสือชุด เลขประจำหนังสือชุดสากล เล่มที่หรือลำดับที่ และชื่อชุดรอง ยกเว้น วัน เดือน ปี ของหนังสือชุด ซึ่งกองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดลอาจจะพิจารณาเพิ่มข้อความเกี่ยวกับชื่อชุดที่มีมากกว่า ๑ ชุด และรายละเอียดอื่นเกี่ยวกับชื่อชุด (ถ้ามี)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๔ แสดงการลงรายละเอียดในบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด

รายละเอียดที่ลง ห้องสมุด	ชื่อหนังสือชุด	เล่มที่หรือลำดับที่	วัน เดือน ปี	อื่น ๆ
เกษตรศาสตร์	X	X		
ขอนแก่น	X	X		
จุฬา	X	X		
เชียงใหม่	X	X		
ธรรมศาสตร์	X	X		
ประสานมิตร	X			
มหิดล	X	X		X
รามคำแหง	X	X		
ศิลปากร	X	X		
สงขลานครินทร์	X	X		
สำนักบรรณสารการพัฒนา	X	X		
หอสมุดแห่งชาติ	X	X		
จำนวน	๑๒	๑๑	-	๑
ร้อยละ	๑๐๐	๘๑.๖๗	-	๘.๓๓

หมายเหตุ

ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

N = 12

จากตารางที่ ๔ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า รายละเอียดที่ห้องสมุดทั้ง ๑๒ แห่ง
พิจารณาลงในบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด คือชื่อหนังสือชุด และห้องสมุดส่วนใหญ่จะเพิ่มรายละเอียด
ของเล่มที่หรือลำดับที่ของหนังสือชุดต่อจากชื่อชุดหนังสือด้วย ยกเว้น สำนักหอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับ วัน เดือน ปี
ของหนังสือชุดนั้น ไม่มีห้องสมุดแห่งใดพิจารณาลงในบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุดเลย กองห้องสมุด
มหาวิทยาลัยมหิดลนั้น ปัจจุบันกำลังดำเนินการแก้ไขการลงรายการบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุดตาม
กฎเกณฑ์การทำบัตรรายการแบบแองโกล-อเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๒

ตารางที่ ๑๐ แสดงการลงชื่อหนังสือชุดในรายการชื่อหนังสือชุดสำหรับหนังสือชุด
ของสถาบันการศึกษา

ห้องสมุด	ลงชื่อชุดตามที่ปรากฏในหนังสือ	ลงชื่อหนังสือชุดและเพิ่มชื่อหน่วยงานสถาบัน	อื่น ๆ
เกษตรศาสตร์	x		
ขอนแก่น	x		
จุฬา		x	
เชียงใหม่		x	
ธรรมศาสตร์	x		
ประสานมิตร	x		
มหิดล		x	
รามคำแหง		x	
ศิลปากร		x	
สงขลานครินทร์	x		
สำนักบรรณสารการพัฒนา	x		
หอสมุดแห่งชาติ		x	
จำนวน	๖	๖	-
ร้อยละ	๕๐	๕๐	-

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

$$N = 12$$

จากตารางที่ ๑๐ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่ จำนวน ๖ แห่ง ได้แก่ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร กองห้องสมุด มหาวิทยาลัย

สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จะพิจารณาลงชื่อหนังสือชุดในรายการชื่อหนังสือชุดสำหรับหนังสือชุดของสถาบันการศึกษา ประเภทที่มักจะมีชื่อซ้ำ เช่น เอกสารการวิจัย เอกสารวิชาการ เป็นต้น ด้วยการลงชื่อหนังสือชุดตามที่ปรากฏในหนังสือ ตามด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับเล่มที่หรือลำดับที่ ส่วนห้องสมุดอีก ๖ แห่ง จะลงรายการชื่อหนังสือชุดด้วยชื่อหนังสือชุด และเพิ่มชื่อหน่วยงานสถาบัน ซึ่งการลงรายการตามแบบวิธีนี้ ห้องสมุดแต่ละแห่งก็ยังลงรายการที่แตกต่างกันออกไป กล่าวคือ หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จะลงชื่อหน่วยงานสถาบันใหญ่ ชื่อหน่วยงานย่อย ชื่อหนังสือชุด และเล่มที่หรือลำดับที่ กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล ลงรายการด้วยชื่อหนังสือชุด ชื่อหน่วยงานย่อย ชื่อหน่วยงานสถาบันใหญ่ และเล่มที่หรือลำดับที่ของหนังสือชุด สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง จะใช้ชื่อหนังสือชุด ชื่อหน่วยงานย่อย และเล่มที่หรือลำดับที่ของหนังสือชุด แผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ ใช้ชื่อหนังสือชุด เล่มที่หรือลำดับที่ ชื่อหน่วยงานย่อย และชื่อหน่วยงานสถาบันใหญ่ ส่วนหอสมุดแห่งชาติ ลงรายการด้วย ชื่อหน่วยงานย่อย ชื่อหนังสือชุดและเล่มที่หรือลำดับที่ของหนังสือชุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๑ แสดงการลงรายการชื่อหนังสือชุดสำหรับหนังสือชุดภาษาไทยที่มี
ชื่อชุดเป็นภาษาอังกฤษ

ห้องสมุด	ลงรายการโดย	ใช้ชื่อชุดภาษาอังกฤษตามที่ปรากฏ	ถ่ายทอชื่อชุดนั้นเป็นภาษาไทย	อื่น ๆ
เกษตรศาสตร์			x	
ขอนแก่น		x		
จุฬา				x*
เชียงใหม่			x	
ธรรมศาสตร์			x	
ประสานมิตร		x		
มหิดล		x		
รามคำแหง			x	
ศิลปากร		x		
สงขลานครินทร์			x	
สำนักบรรณสารการพัฒนา		x		
หอสมุดแห่งชาติ			x	
จำนวน		๕	๖	=
ร้อยละ		๔๑.๖๗	๕๐	-

หมายเหตุ N = 12

* คือ ไม่ปรากฏหนังสือชุดประเภทนี้ในห้องสมุด

จากตารางที่ ๑๑ แสดงให้เห็นว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่ จำนวน ๖ แห่ง ได้แก่
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กอง-
ห้องสมุด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และหอสมุดแห่งชาติ จะลง
รายการชื่อหนังสือชุดสำหรับหนังสือภาษาไทยที่มีชื่อชุดเป็นภาษาอังกฤษ ด้วยการถ่ายทอ

(transliterate) ชื่อหนังสือชุดนั้นเป็นภาษาไทย เช่น W.F.B. Book Series เปลี่ยนเป็นชุด ดับบลิว. เอฟ. บี. บุ๊ค เป็นต้น แล้วจึงลงรายการชื่อหนังสือชุดด้วยชื่อชุดที่เป็นภาษาไทย รองลงมาคือ จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล แผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ และสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันวิจัยพัฒนาบริหารศาสตร์ จะลงรายการชื่อหนังสือชุดด้วยชื่อหนังสือชุดที่เป็นภาษาอังกฤษตามที่ปรากฏ สำหรับหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้นยังไม่เคยปรากฏมีหนังสือชุดภาษาไทยประเภทนี้ในห้องสมุด บรรณารักษ์หัวหน้าฝ่ายจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทยให้ข้อเสนอแนะว่าในกรณีเช่นนี้ชื่อหนังสือชุดอาจจะ เป็นชื่อที่สำนักพิมพ์ตั้งขึ้นเอง ซึ่งไม่อยู่ในนโยบายการจัดทำบัตร รายการหนังสือชุดของห้องสมุด

ตอนที่ ๓

ปัญหาและข้อเสนอแนะในการทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทย

ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของห้องสมุดในด้านการทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทยที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์หัวหน้าฝ่ายจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทยจากห้องสมุด ๑๒ แห่ง สรุปได้ดังนี้คือ มีห้องสมุดอยู่ ๖ แห่ง ได้แก่ หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร แผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และหอสมุดแห่งชาติ มีความเห็นว่า การจัดทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทยที่ห้องสมุดปฏิบัติอยู่ คือ มีการเลือกจัดทำบัตรรายการหนังสือชุดอยู่ ๓ แบบ ด้วยกัน กล่าวคือ แบบที่ ๑ ใช้ชื่อหนังสือชุดลงรายการชื่อเรื่อง ทำสารบัญ แล้วทำบัตรเพิ่มชื่อเรื่อง เฉพาะเล่ม แบบที่ ๒ ทำบัตรรายการเฉพาะเล่ม และทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด และแบบที่ ๓ ทำบัตรรายการเฉพาะเล่ม ทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด และทำบัตรรวมหนังสือชุดนั้นดี และเหมาะสมแล้ว เพราะบัตรรายการหนังสือชุดสามารถช่วยผู้ใช้ได้ในกรณี ของการค้นหาเรื่องที่เป็นหนังสือชุด ทำให้รู้ว่าห้องสมุดมีหนังสือชุดอะไรบ้าง และทำให้สามารถรวบรวมหนังสือได้ทั้งหมดอย่างสะดวกและรวดเร็ว ส่วนการจัดทำบัตรรายการหนังสือชุด ห้องสมุดได้มีการ

ลงรายละเอียดในบัตรหนังสือชุดภาษาไทยอย่างเพียงพอที่จะให้ผู้ใช้งานค้นหาหลักฐานต่าง ๆ ได้ และเหมาะกับห้องสมุดดีแล้ว ทั้งนี้ทางห้องสมุดก็ได้พยายามเทียบเคียงการลงรายการในบัตรหนังสือชุดภาษาไทยกับกฎเกณฑ์มาตรฐาน คือ หลักเกณฑ์การทำบัตรรายการแบบแองโกล-อเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๒ ให้มากที่สุด มีห้องสมุดจำนวน ๖ แห่ง ได้แก่ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง เห็นว่าควรมีการปรับปรุงการปฏิบัติงานของห้องสมุด คือให้บรรณารักษ์สามารถใช้วิจารณญาณในการเลือกทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุดได้ เมื่อเห็นว่ามิใช่ประโยชน์เพียงพอ โดยไม่จำเป็นต้องยึดหลักเกณฑ์ใด เช่น จะไม่ทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุดที่จัดทำเพื่อการค้า เช่น นวนิยายจีนชุดมาตรฐาน ส่วนนวนิยายที่นำมาพิมพ์ใหม่ เป็นต้น เพราะชื่อหนังสือชุดบางรายการไม่ค่อยให้ประโยชน์ต่อการค้นหนังสือเท่าใดนัก และหนังสือบางชุดก็ไม่ได้อยู่ในสาขาวิชาเดียวกัน สิ่งที่บรรณารักษ์เสนอแนะคือ ควรมีการปรับปรุงในเรื่องหลักเกณฑ์ในการลงรายการหนังสือชุดภาษาไทยให้เหมือนกัน เป็นมาตรฐานอันเดียวกัน โดยควรจะยึดถือหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการแบบแองโกล-อเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๒ และควรปรับปรุงในเรื่องการทำบัตรรายการชื่อหนังสือชุดของหน่วยราชการที่มักจะมีชื่อซ้ำ ๆ กัน เช่น เอกสารการวิจัย เอกสารวิชาการ เป็นต้น ควรจะกำหนดให้เห็นความแตกต่างของชื่อชุดโดยอาจจะลงชื่อหน่วยงานผู้จัดพิมพ์ไว้ก่อนชื่อหนังสือชุด นอกจากนี้ ยังเสนอให้อาจารย์ที่สอนวิชาบัตรรายการควรจะเน้นการทำบัตรหนังสือชุดให้เห็นวิธีแบบต่าง ๆ ในการลงรายการบัตร ซึ่งให้เห็นข้อดี ข้อเสียของแบบต่าง ๆ เช่น เมื่อไรควรใช้ชื่อหนังสือชุดเป็นรายการหลัก เมื่อไรควรทำบัตรแยกแต่ละเล่ม เป็นต้น คงมีห้องสมุดอยู่ ๑ แห่ง คือ สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ไม่แสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของห้องสมุดในด้านการทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทย

ปัญหาในการทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทย

ปัญหาในการทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทย จากผลการวิจัย พบว่า มีห้องสมุด ๗ แห่ง ได้แก่ หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุดกลาง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และกองห้องสมุด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตหาดใหญ่ ประสบปัญหาดังนี้คือ

๑. การจัดทำหนังสือชุดภาษาไทยยังไม่ได้มาตรฐาน ทำให้การพิจารณาคัดลอก
ข้อความมาลงรายการในบัตรนั้น เป็นการยาก
๒. ชื่อหนังสือชุดภาษาไทย โดยเฉพาะหนังสือชุดของสำนักพิมพ์ ในชุดเดียวกัน
มักจะไม่ค่อยตรงกัน ดังนั้นห้องสมุดส่วนใหญ่จะไม่ทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุดของสำนักพิมพ์
๓. หนังสือชุดภาษาไทยมักจะมีการเปลี่ยนแปลงชื่อหนังสือชุด โดยเฉพาะหนังสือชุด
ของหน่วยราชการ
๔. ชื่อหนังสือชุดภาษาไทยบางชื่อยังคงคลุมเครือ บางชื่อกว้างเกินไป หรือ
บางชื่อก็ซ้ำกัน ทั้งที่ผู้จัดพิมพ์ต่างกัน เช่น ชื่อชุด "เอกสารการวิจัย" หรือ "เอกสารทาง
วิชาการ" เป็นต้น กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล ให้ข้อเสนอแนะว่า ถ้าพิจารณาเพิ่ม
ข้อความเกี่ยวกับผู้จัดทำหนังสือชุด (statement of responsibility) ตามแบบ
หลักเกณฑ์การทำบัตรรายการแบบแองโกล-อเมริกันแล้วปัญหาจะลดลง
๕. ชื่อหนังสือชุดภาษาไทยมักจะมีคำว่า "ชุด" หรือคำว่า "เอกสาร" ขึ้นต้นมาก
จะมีปัญหาเมื่อพิจารณาให้เลขหนังสือตามชื่อชุด
๖. บรรณารักษ์ที่ทำบัตรรายการมีหลายคนด้วยกัน จึงประสบปัญหาในการตัดสินใจ
ว่าควรจะลงรายการชื่อชุดนั้น ๆ หรือไม่ การตัดสินใจของบรรณารักษ์แต่ละคนว่าเหมาะสม
หรือไม่ จะไม่ได้มาตรฐานเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยปรากฏว่า มีบรรณารักษ์หัวหน้าฝ่ายจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือ
ภาษาไทย จากห้องสมุดเพียง ๔ แห่ง คือ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
วิทยาเขตประสานมิตร กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล และกองห้องสมุด มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขการลงรายการ
บัตรหนังสือชุดภาษาไทย เพื่อให้การดำเนินงานมีระบบและมีประสิทธิภาพ ดังนี้ คือ ควรจะมี

การตกลงร่วมกันอย่างเป็นทางการในระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา เรื่อง การลงรายการบัตรหนังสือชุดภาษาไทย เสนอให้มีการจัดทำคู่มือหลักเกณฑ์การลงรายการ บัตรหนังสือชุดภาษาไทย เพื่อว่าจะได้มีบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทยที่เป็นมาตรฐานแบบ เดียวกัน โดยกำหนดเป็น เรื่อง ๆ ไปว่า ชื่อชุดชนิดใดบ้างที่ควรลงรายการ และชนิดใดบ้าง ที่ไม่ควรลงรายการ ปัญหาที่ควรปรับปรุง คือ ยังมีบางห้องสมุด บรรณารักษวิเคราะห์เลขหมู่ และทำบัตรรายการยังไม่เข้าใจลึกซึ้งเกี่ยวกับการลงรายการบัตรหนังสือชุดภาษาไทย ฉะนั้น บรรณารักษควรจะศึกษาวิธีการต่าง ๆ ในการทำบัตรรายการหนังสือชุด หรืออาจารย์ของ โรงเรียนบรรณารักษควรสอนวิธีทำบัตรรายการให้ละเอียดโดยเฉพาะการลงรายการบัตร หนังสือชุด ข้อดี ข้อเสีย ของการลงรายการบัตรแต่ละแบบในระดับการทำบัตรรายการชั้นสูง

ความคิดเห็นต่อการลงรายการบัตรหนังสือชุดภาษาไทยและหนังสือชุดภาษา
ต่างประเทศ

ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษหัวหน้าฝ่ายจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย จากห้องสมุด ๑๒ แห่ง สรุปได้ดังนี้ คือ มีห้องสมุด ๗ แห่ง ได้แก่ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น หอสมุด-กลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล และกองห้องสมุด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เห็นว่าการลงรายการบัตรหนังสือชุดภาษา ไทยและการลงรายการบัตรหนังสือชุดภาษาต่างประเทศ ควรมีแนวปฏิบัติเหมือนกันตาม หลักเกณฑ์การทำบัตรรายการแบบแองโกล-อเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๒ เพราะเป็นหลัก เกณฑ์ การทำบัตรรายการที่เป็นมาตรฐานสากลในการลงรายการละเอียดทางบรรณานุกรม และ ประเทศไทยก็ใช้หลักเกณฑ์นี้ทำบัตรรายการวัสดุห้องสมุดแล้ว การที่จะมีการยกเว้นปฏิบัติไม่ เหมือนกัน จะทำให้เกิดกฎเกณฑ์ใหม่ ๆ ขึ้นมาอีก ซึ่งจะเป็นการยุ่งยากสำหรับบรรณารักษใน การที่จะจดจำกฎเกณฑ์ในการลงรายการบัตรหนังสือชุดภาษาไทยและหนังสือชุดภาษาต่าง- ประเทศ และเพื่อประโยชน์ของผู้ใช้ด้วย เพียงแต่ถ้าควรจะมีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน (manual) ของห้องสมุดแต่ละแห่งให้ละเอียดเพียงพอที่บรรณารักษไทยจะสามารถเข้าใจ ลึกซึ้งถึงวิธีการลงรายการบัตรหนังสือชุดภาษาไทย และเพื่อให้บัตรรายการหนังสือชุด

ภาษาไทยมีรูปแบบเดียวกันที่เป็นมาตรฐานเป็นการอำนวยความสะดวกในการบริการแก่ผู้ใช้ และบรรณารักษ์ในการยืมระหว่างห้องสมุดด้วย

ห้องสมุด ๓ แห่ง ได้แก่ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ และ หอสมุดแห่งชาติ เห็นว่าการลงรายการบัตรหนังสือชุดภาษาไทย และหนังสือชุดภาษา ต่างประเทศนั้นไม่ควรปฏิบัติให้เหมือนกัน เพราะลักษณะส่วนปลั๊กย่อยของหนังสือชุดภาษาไทย ต่างจากหนังสือชุดภาษาต่างประเทศ เช่น ชื่อหนังสือชุดภาษาไทยนั้นจะต่างจากชื่อหนังสือชุด ภาษาต่างประเทศ และชื่อหนังสือบางชุดมิได้มีความหมาย เหมือนหนังสือชุดภาษาต่างประเทศ นอกจากนั้น หลักเกณฑ์การทำบัตรรายการแบบแองโกล-อเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๒ นั้น ละเอียดยากเกินไป ควรจะมีการประยุกต์ใช้เฉพาะที่จำเป็นตามลักษณะของหนังสือชุดส่วนใหญ่ ในประเทศไทย คือ น่าจะลงรายการหนังสือชุดเฉพาะ ชื่อสถาบันผู้จัดทำ ชื่อหนังสือชุดและ เลขที่หรือลำดับที่ของชุดก็เพียงพอแล้ว คงมีห้องสมุด ๒ แห่ง ได้แก่ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ไม่แสดงความคิดเห็นต่อการลงรายการบัตรหนังสือชุดภาษาไทยและหนังสือชุดภาษาต่างประเทศ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย